

သူနာပြုတက္ကသိုလ်(မန္တလေး) နှစ် (၂၀)ပြည့် အထိမ်းအမှတ်
အခမ်းအနားတွင် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

သူနာပြုတက္ကသိုလ်(မန္တလေး)။

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်

- ဒီနေ့အခမ်းအနား တက်ရောက်လာသူတွေထဲမှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဆရာလည်းပါပါတယ်။ ဒီတက္ကသိုလ်ကြီးရဲ့ သမိုင်းကြောင်းကို ပြည်ကြည့်ရင် အနှစ် (၂၀) ရှိပါပြီ၊ ဒါကို ဂုဏ်လည်းယူပါတယ်၊ မှတ်တမ်းလည်း တင်ပါတယ်။
- ဆိုလိုတာက နှစ် (၂၀)ပြည့်အောင် အရင်က ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ ပါမောက္ခချုပ်တွေ၊ ပါမောက္ခတွေ၊ တွဲဘက် ပါမောက္ခတွေ၊ ဌာနမှူးတွေ၊ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ဆောင်ရွက်မှု ပီပြင်လို့သာလျှင် ဒီသူနာပြု တက္ကသိုလ်ကြီးဟာ နှစ် (၂၀)ထိ အောင်မြင်စွာ အခွန်ရှည်စွာနဲ့ တည်တံ့နေတယ်ဆိုတာကို ပထမဆုံးပြောချင်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်က history of nursing domain ကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် (၁၈၇၇)ခုနှစ် ရန်ကုန်ကနေစခဲ့ပြီး၊ အခု ရန်ကုန်အမျိုးသမီးဆေးရုံကြီးနေရာမှာ ပထမဆုံးဖွင့်ခဲ့ပါတယ်။ (၁၉၈၆)ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန် Nursing Training Center (NTC) သင်တန်းကျောင်းကို ဖွင့်ပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ (၁၉၉၁)ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန်က University ဖြစ်သလို မန္တလေးကလည်း (၁၉၉၈) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၈)ရက်မှာ University ဖြစ်တာ အလွန်ဂုဏ်ယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတို့သိတဲ့အတိုင်း B.N.Sc (Generic) ဖွင့်ပါတယ်။ Bridge Course တွေဖွင့်တယ်၊ တော်တော်အောင်မြင်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဘယ်လိုအောင်မြင်လဲဆိုတော့ အရင်က တက္ကသိုလ်တစ်ခုကို သူနာပြု (၂၀၀) နှစ်စဉ် မွေးထုတ်ပေးပါတယ်။ လာမယ့်နှစ်မှာ သူနာပြု (၂၅၀)စီ မွေးထုတ်မယ်ဆိုတော့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးဆို (၅၀၀) ဖြစ်သွားပါမယ်။
- ဒီလိုသူနာပြုတွေကို မွေးထုတ်နိုင်ဖို့ကို နိုင်ငံတော်က မြှောက်မျှားစွာသော ငွေအရင်းအနှီး မြှုပ်နှံရတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်အပါအဝင် အားလုံးသိဖို့လိုပါမယ်။ Investment ဆိုတာ ဆရာတွေရဲ့လစာ၊ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ လစာ၊ ကျောင်းရဲ့ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းစရိတ်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ အားလုံးမှာ ဘတ်ဂျက်ကို တော်တော်တိုးပေးနေတာဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံကို ပြန်ပြီးတော့ ကျေးဇူးတင်ဖို့လိုပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ ချမ်းသာသော နိုင်ငံမဟုတ်ပေမယ့် ပြည်သူတွေကို ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးတဲ့နေရာမှာ သူနာပြုဆရာမတွေရဲ့ role ကလည်း အရမ်းအရေးကြီးတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် investment တွေကို တိုးတိုးပေးနေတယ်ဆိုတာ အားလုံးသိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သူနာပြုများရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ အခြားဆရာဝန်တွေ၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တွေနဲ့ တန်းတူညီမျှ အရေးကြီးပါတယ်။
- အားလုံးသိတဲ့အတိုင်း နိုင်ငံခြားမှာဆိုလို့ရှိရင် ဒီလိုသူနာပြု တက္ကသိုလ်တက်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ အခုလိုဈေးမကြီးဘဲနဲ့ တက်နိုင်တယ်ဆိုတာ အစိုးရ အဆက်ဆက်က investment တွေ အများကြီး လုပ်သွားကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့ အဆောက်အဦတွေ ဆောက်လုပ်တယ်၊ ဝန်ထမ်းလစာတွေ တိုးပေးထားပါတယ်။
- နိုင်ငံတော်အစိုးရက investment တွေ အများကြီးလုပ်ထားတာဆိုတော့ ဒီအခွင့်အရေး ကို တက်နေတဲ့ ကျောင်းသား/သူများက လုံးဝ အမီအရ ယူစေချင်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တင်ပြချင်တာကတော့ တက္ကသိုလ်တွေမှာဆိုလို့ရှိရင် Alma mater ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်တက်ခဲ့တဲ့ တက္ကသိုလ်ကို လေးစားရပါမယ်၊ ရိုသေရပါမယ်၊ အလားတူ စွာပဲ ဒီလို ကျောင်းသားဟောင်း (Alumni)လည်း ရှိပါမယ်။ တက္ကသိုလ်ကနေ အောင်မြင် သွားတဲ့ ဆရာဝန်ဆို ဆရာဝန်၊ Med.Tech ဆို Med.Tech၊ သူနာပြုဆို သူနာပြု၊ အဲဒီ ကျောင်းသားဟောင်းတွေကလည်း Rector တွေကို အကြံပေးစေလိုပါတယ်။ အခြား ကျောင်းသားဟောင်း အဖွဲ့တွေကလည်း ဘယ်လိုပိုကောင်းအောင် လုပ်လို့ရမလဲဆိုတာ အကြံပေးစေလိုပါတယ်။
- ဆိုလိုတာက တက္ကသိုလ်ကြီး ပိုကောင်းဖို့ဆိုတာ ရှေးရိုးစွဲနဲ့ လုပ်လို့မရပါဘူး၊ out of the box thinking နဲ့ စဉ်းစားရပါမယ်။ ဒီအတိုင်းသွားလို့ရှိရင် နောင်နှစ် (၂၀)၊ (၃၀)လည်း မတိုးတက်တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် ဘယ်နေရာမှာမဆို ပိုကောင်းအောင် လုပ်လို့ ရတယ်ဆိုသလိုပါပဲ လုပ်လို့ရပါတယ်။ အောင်မြင်ပြီးတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ Association၊ ကောင်စီတွေ အကုန်လုံးနဲ့တိုင်ပင်ပြီး လုပ်ရပါမယ်။ ဒီတက္ကသိုလ်တွေကို ဒီထက် ပိုကောင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ စဉ်းစားပြီး ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနကလည်း ပံ့ပိုးပေးမယ်ဆိုတာကို ဒီနေရာက ပြောချင်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ teaching method ကို ပြန်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။ Enabling teaching environment လုပ်စေချင်ပါတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ တတ်နိုင်သမျှ လုပ်ပေးပါမယ်။ အဲဒီမှာ

အဲကွန်းရှိလား၊ ပန်ကာရှိလား၊ လေဝင်လေထွက် ကောင်းမွန်သလား၊ အဲဒါတွေက အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

- Enabling teaching environment မဖြစ်ရင် စာသင်ခန်းထဲမှာ မိနစ် ၄၀ လောက် ထိုင်ပြီးတော့ ၁၀ မိနစ်စာလောက်ပဲ ခေါင်းထဲဝင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားတွေ စာသင်တဲ့အခါမှာ အေးအေးဆေးဆေး သင်နိုင်အောင် အခန်းကအစ၊ ထိုင်ခုံကအစ အကုန် ကောင်းအောင်လုပ်ဖို့ စဉ်းစားရပါမယ်။
- ဒါ့ပြင် အရေးကြီးဆုံးကတော့ သင်ကြားပေးတဲ့ဆရာတွေရဲ့ အရည်အသွေး capacity and capability ကို ဘယ်လိုမြှင့်မလဲ၊ ပိုအရေးကြီးတာက curriculum ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ curriculum အရေးကြီးကြောင်း သိတဲ့အတွက် ကျွန်တော် WHO က consultant တို့နဲ့ တိုင်ပင်ပြီး နိုင်ငံတကာ အဆင့်မီစေဖို့ ပြင်ဆင်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အသစ်ထွက်ပေါ်လာတဲ့ curriculum ကိုသုံးပြီး အဲဒီအခြေအနေကိုရောက်ဖို့ ပိုအရေးကြီးပါတယ်။
- ဒီမှာပြောချင်တာက ဆရာမတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ serve လုပ်ပြီး နိုင်ငံခြားတွေကို ပညာတော်သင်တွေ သွားတာလည်းရှိတဲ့အတွက် ဆရာမတို့ အခု စာသင်တဲ့အချိန်ကာလ တွေမှာ အင်္ဂလိပ်စာကိုလည်း သေချာလုပ်စေချင်ပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ ညနေပိုင်း တွေမှာ အင်္ဂလိပ်စာ သင်ခန်းစာတွေကို လုပ်စေချင်ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ဩစတြေးလျက အင်္ဂလိပ်စာ group နဲ့ English department ညှိနှိုင်းပြီး အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ တိုင်ပင်ပြီး course တွေ စသင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူနာပြုတက္ကသိုလ်လည်း ပါပါတယ်။
- အလားတူစွာပဲ အင်္ဂလိပ်စာအပြင် ကွန်ပျူတာကိုလည်း နားလည်ဖို့လိုပါတယ်။ ပါမောက္ခချုပ်တွေအနေနဲ့လည်း ညနေပိုင်း ကွန်ပျူတာလေ့ကျင့်တာတွေကို လုပ်ပေးစေ လိုပါတယ်။ တကယ်လို့ ကွန်ပျူတာသင်ဖို့အတွက် ကွန်ပျူတာတွေ လိုတယ်ဆိုရင်လည်း ဝန်ကြီးဌာနက အကုန်လုံးပံ့ပိုးပေးပါမယ်။
- နောက်တစ်ခုက တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်ကို အချိန်တိုးမြှင့်ပြီး ဖွင့်လှစ်စေလိုပါတယ်။ နိုင်ငံခြားတွေမှာဆိုရင် စာကြည့်တိုက်ကို (၂၄)နာရီ ဖွင့်ထားပါတယ်။ ကွန်ပျူတာခန်း ကိုလည်း ဘယ်သူမဆို သုံးလို့ရအောင် (၂၄)နာရီ ဖွင့်ထားပါတယ်။ သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူများအနေနဲ့လည်း တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ကို ပိုမိုအသုံးပြုစေလိုတယ်။

- အခုတက္ကသိုလ်မှာ လုပ်နေတာတွေ အားလုံးကို holistic review နဲ့ လုပ်စေချင်ပါတယ်။ လုပ်နေတာတွေက မကောင်းလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုထက် ပိုမိုကောင်းအောင်လို့ လုပ်စေချင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုကောင်းအောင်လုပ်ဖို့ဆိုတာက ပါမောက္ခချုပ် တစ်ယောက်တည်းနဲ့ လုပ်လို့မရပါဘူး။ ရှိသမျှ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ အားလုံးပါဝင်ပြီး လုပ်မှသာ ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ပါမောက္ခချုပ်ကြီးအနေနဲ့ကလည်း ဒီသူနာပြုတက္ကသိုလ်ဟာ မိမိရဲ့ တက္ကသိုလ်၊ မိမိရဲ့ အိမ်လို့ သတ်မှတ်ရပါမယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်လိုကောင်းအောင်လုပ်မလဲ စဉ်းစားရပါမယ်။
- ရန်ကုန်သူနာပြုတက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးသူနာပြုတက္ကသိုလ်ကို အာရှမှာ လက်မထောင် နိုင်ပြီး ဖြစ်စေချင်တာကတော့ ကျောင်းမှာ သင်ကြားပုံ၊ သင်ကြားနည်းကို အပြန်အလှန် ဆွေးနွေး သင်ကြားတဲ့ပုံစံ၊ symposium တွေ လုပ်ပေးစေလိုပါတယ်။ Topic တစ်ခု ရွေးပြီး debate တွေ လုပ်ပေးစေလိုပါတယ်။ သူနာပြုကျင့်ဝတ် (၈)ချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး debate လုပ်ပေးပါ။ debate လုပ်မှသာလျှင် သူတို့ရဲ့ စဉ်းစားဉာဏ်၊ critical thinking ၊ analytical thinking၊ epidemiology thinking တွေ တက်လာပါမယ်။ မဟုတ်ရင် ဆရာက သင်၊ ဒါကိုဖတ်၊ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ တပည့်တွေကို ဦးစားပေးပါ။ ဖြစ်နိုင်လို့ရှိရင် lunch time talk တွေ လုပ်ရပါမယ်။ Lunch time talk ဟာ ဘာသာရပ် ပေါင်းစုံ ပါပါတယ်။ Technical တစ်ခုတည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒါကို စီစဉ်ပေးပါ။ အခြား တက္ကသိုလ်တွေက ဆရာတွေဖိတ်ပြီး လုပ်ပေးပါ။
- နောက်တစ်ခုက ဒီတက္ကသိုလ်ကြီး တိုးတက်ဖို့အတွက်ဆိုရင် သုတေသနမလုပ်လို့ မရပါဘူး။ သူနာပြုဘာသာရပ် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် သုတေသနလုပ်ငန်း တွေကိုလည်း အားဖြည့်ဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်ပြီး သုတေသနလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါတယ်။
- သူနာပြု ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရှေးရိုးမှ ဖောက်ထွက်တီထွင်သော အကြံ ဉာဏ်များ၊ အမြင်များနဲ့ ဆောင်ရွက်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။
- သူနာပြုတက္ကသိုလ် (မန္တလေး) ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပါမောက္ခချုပ်၊ ပါမောက္ခ/ ဌာနမှူးများ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ဝန်ထမ်းများသာမက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ သူနာပြုအဖွဲ့အစည်းများနဲ့ပါ ဆွေးနွေး အကြံပြုဆောင်ရွက်စေပါတယ် လို့ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ်
- မန္တလေး မြို့တော်ဝန်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ
- လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူး
- ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ နှီးနွယ်တက္ကသိုလ်များမှ ပါမောက္ခချုပ်များ
- အငြိမ်းစား ပါမောက္ခချုပ်များ
- ပါမောက္ခ/ ဌာနမှူးများနှင့် ပါမောက္ခများ
- ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသားများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)